

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 11 (378)

Fredagen den 15 mars 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet, fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—	Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Norålling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	---	---	---

Gerda Grass.

Namnet öfver den ungdomliga bild, som i dag framställes i Idun, är utan tvifvel okänt för nästan alla dess läsare. Gerda Grass? Hvem är det? Hvad har hon kunnat uträtta, som gjort henne förtjänt af att inrymmas bland Iduns kvinnogalleri? Ja, det är detta jag i få ord vill berätta, då det är mig ett nöje att få göra vår unga landsmaninna bekant för hennes svenska systerar. Ty Gerda Grass är svenska, fastän hennes vagga stått i West Hartlepool, England. Föräldrarne, skeppsmäklaren W. I. Grass och hans hustru Maria Dahl, äro båda från Gefle, och det är som skandinavisk recensent i en af Englands mest framstående tidskrifter, »Review of Reviews», utgifven af mr W. T. Stead, som den unga flickan presenteras för Iduns läsare — en post som hon haft sedan sitt nittonde år, då tidskriften först började att utgifvas. (jan. 1890).

»Jag är svenska och älskar Sverige och svenskarne,» säger Gerda Grass, »fastän jag är född och uppfödd i England och tycker, att

det också är ett bra land.»

När Gerda var två år, drabbades familjen af det hårda slag, att den unga fru Grass blef offer för en sjukdom, som ännu efter tjugutvå år visat sig obotlig, så att hon ej förmått själf handleda sina barns uppfostran och följa deras utveckling. Gerda och hennes ett och ett halft år äldre bror ha dock ej varit i saknad af moderlig vård, i det en ung syster till fru Grass kom öfver till England, tog de små om hand och allt sedan för systerbarnen varit den ömmaste moder och kärleksfullaste vårdarinna.

Efter att hafva genomgått de sju klasserna i folkhögskolan i West Hartlepool, där hon vann högt beröm, förflyttades Gerda vid tolf års ålder till ett seminarium i samma stad. Hon berättar från den tiden en liten anekdot om, hur läraren i franska ville, att hon skulle stafva *beau* med *s* i pluralis, medan Gerda energiskt höll på, att det skulle vara *x*. Sedan läraren — i ett lexikon — fått reda på ordet,

Huru kan man lära känna sig själf? Aldrig genom betraktelse, men väl genom handling.
Försök att göra din plikt, och du skall snart lära känna hvad du duger till.

J. W. v. Goethe.

måste han ge sin triumferande lärjunge rätt. I denna skola stannade Gerda endast två år, hvarefter hon kom på faderns kontor som hans biträde, medan hon på fristunder började roa sig med att skriva vers, dels original, dels öfversättningar från svenskan, däribland Silfverstolpes »*Se glad ut*», m. fl. De flesta af dessa små bitar hafva varit införda i *Newcastle Weekly Chronicle*, och för »*Farmer Brown's Field*» samt »*One of poor Joe's brother's*» fick Gerda Grass priset i en täflan.

Gerdas far, som själf alltid varit en stor vän af litteratur, tog mycket intresse i dotterns gryende anlag, och i hans väl valda bibliotek samt under samtal med honom utvecklade Gerda sin begåfning. Hon hade alltid haft lätt för att lära och varit mycket flitig i skolan. Men när arbetet var slutadt, kunde ingen vara mera glad och yr än den lilla Gerda, ingen kvickare och mer begifven på spratt och upptåg. Men midt under barnets ysterhet visade hon dock tidigt ett reflekterande allvar och en vaken intelligent blick på lifvet och omgifningen, medan hennes hjärta rymde en varm och innerlig kärlek för fadern och mostern-uppföstrarinnan.

Gerdas allra första offentliga litterära försök var en nedrifvande kritik öfver en roman af Rhoda Broughton, hvilken kritik hon författade vid femton års ålder under märket *Minnie Meagles*. Den blef införd i *Newcastle Weekly Chronicle*, norra Englands största och mest ansedda veekotidning, i hvilket blad Gerda Grass sedermera blef en flitig medarbetarska, i det hon lämnat en mängd bidrag i form af kåserier, skisser, poesier, kritiker i olika ämnen, skrifna med oförskräckt mod, ledig stil och oftast hållna i den humoristiska genren. Det troddes länge af tidningens läsare, att »*Minnie Meagles*» var en bedagad matrona, rik på lefnadsår och lefnadsvisdom, tills de en dag öfverraskades af att i tidningen se hennes porträtt, som visade den täcka bilden af en flicksnärta med fläta utåt ryggen.

Vid sexton års ålder skref Gerda Grass en dramatiserad berättelse på vers, kallad »*The Spanish Blacksmith*» (den spanske smeden), hvilken ett år senare utkom på trycket i West Hartlepool under hennes förut begagnade signatur *Minnie Meagles*. Pressen yttrade sig enhälligt mycket fördelaktigt om denna dramatiska dikt, som behandlar en episod från Napoleons invasion i Spanien. Innehållet utmärker sig för poetisk fantasi och målande skildringar, versen är ledig och mjuk i sin ofta varierande rytm. Musik har blifvit satt till dikten, och det var meningen, att den skulle uppföras som operett, något som dock af flere skäl icke kom till stånd.

Ej nöjd med det beröm tidningspressen gifvit henne och ännu tveksam om hon på allvar skulle slå sig in på den litterära banan med alla dess törnen och dess osäkra utkomst, beslöt Gerda sig att skicka sin bok till mr W. T. Stead, då ännu utgifvare af *Pall Mall Gazette*, och bad honom om ett uppriktigt omdöme, då hon sade sig nog hafva håg och energi, men ej var fullt viss

om, att hennes talang vore tillräcklig att bana henne väg fram som författarinna. Svaret kom med omgående och var ytterst uppmuntrande. Han uppmanade henne ifrigt att *framför allt* ägna sig åt den journalistiska banan och erbjöd henne därjämte att blifva recensent för den skandinaviska afdelningen i hans snart därefter börjande *Review of Reviews*, en anställning, som hon alltjämt innehar. När man läser den en eller en och en half spalt långa anmälan — detta är all den plats, som lämnas åt den skandinaviska afdelningen — i *Reviewn*, tycker man kanske, att arbetet är lätt nog. Men det gäller för recensenten att hvarje månad läsa igenom de tre skandinaviska ländernas *samtliga* tidskrifter och sedermera göra ett urval och gifva omnämmande af hvad som kan vara af värde i en eller annan riktning i Norden. Detta sitt arbete tager Gerda Grass som en samvetssak och försöker vara en rättvis och opartisk bedömare. Det oaktadt får hon ofta skrivelser från redaktioner i Skandinavien, hvilka anse sig antingen hafva blifvit oriktigt bedömda eller klaga öfver, att de alls icke blifvit omnämnda. När man betänker det starkt inskränkta utrymmet, som tillmätes henne, kan man nog inse, hur svårt det måste vara att göra alla till lags.

Allt sedan Gerda Grass blef medarbetarska i *Reviewn*, har mr Stead visat henne en trofast vänskap och ett aldrig svikande intresse. Flere gånger hafva de personligen sammanträffat och dessemellan fört en liflig brevväxling, ehuru de visst icke alltid öfverensstämna i sina åsikter. Vid några tillfällen af politiska kriser har mr Stead användt Gerda Grass som sin intervieware. Vid tiden för Parnell-krisen skickades hon till parlamentskandidaten Furness i Hartlepool, blef afvisad två gånger jämte ett par manliga intervieware, hvilka rest enkom från London, men då hon envist infann sig tredje gången, blef hon till sist mottagen och fann det själf ytterst komiskt, att hon, en ung flicka, ännu med flätan utåt ryggen, satt där och med djupsinnig min och största allvar resonerade politik med en parlamentskandidat. Det var inte utan, att hennes hjärta klappade häftigt, och hon hade först svårt att ej låta märka sin blyghet och osäkerhet. Men snart fann hon sig tillrätta, och när hon gick, lyckönskade Furness henne till hennes »framstående egenskaper som intervieware» och tillade, att han skulle berömma henne för mr Stead, när han träffade honom.

Endast tvänne gånger har Gerda Grass besökt Sverige. Första gången var hon vid fyra års ålder på besök i Gefle med sin moster, och hennes mest framträdande minne från den staden är dess konditorier, dit hon brukade gå in och med den blifvande recensentens kritiska min fråga, om det »verkligen var så fasligt godt, det som de hade i burkarne.» Hvarpå fröknarna i konditoriet skrattande gäfvu henne prof på varan, som den lilla damen befanns gilla till den okritiska grad, att hennes moster till slut måste sätta en gräns för hennes allt för täta konditoribesök.

Den andra utflykten till Sverige gjorde

Gerda för fyra år sedan, då hon med sin moster tillbragte en sommar hos släktingar i Varberg. Vid återkomsten skref hon för *Newcastle Weekly Chronicle* en skildring af resan och sin vistelse vid badorten, som då händelsevis hade haft ett besök af konung Oskar.

För ungefär två år sedan fullbordade Gerda Grass en omfångsrik roman, »*Phil Hawcroft's son*», hvilken för närvarande pågår i *Newcastle Weekly Chronicle* och väcker stor uppmärksamhet. Romanen bjuder på framstående karaktärsteckningar och spännande situationer; den är en trogen verklighetsskildring, där solsken omväxlar med storm, kärlek med hat, leende med tårar; dialogen är ytterst ledig och ofta kvick med en sann, oöfverträfflig humor. Den skiljer sig så vidt från de vanliga numera till ordspråk blifna engelska »miss-romanerna», att hennes penna blifvit liknad vid Charles Dickens'. Romanen närmar sig nu sitt slut, och från tidningens läsekrets hafva en mängd kritiker ingått, såväl till redaktionen som direkt till författarinnan, innehållande de mest entusiastiska loford. Längre fram kommer berättelsen antagligen att utgifvas i bokform, och det är ju icke omöjligt, att den också en dag på ett eller annat sätt kan framträda i svensk öfversättning och framläggas för den svenska allmänheten.* Måhända skola vi dessförinnan någon gång blifva i tillfälle att i Idun få läsa en eller annan liten bit, som flutit ur Gerda Grass' penna.

Till dess önska vi henne emellertid lycka och ytterligare framgång både som Skandinavien recensent i *Reviewn* och som författarinna samt sända henne genom Idun vår hälsning och vårt tack.

Elin Ameen.

Min tillkommande.

Hon måste vara fin och nått
Och hafva vackra, flinka händer
Samt vara kvinnlig i sitt sätt
Och kunna le — med egna tänder.

Inunder blonda lockars svall
Helst mörka ögon underbara . . .
Men uti allra värsta fall
Så kunde de ju blå få vara.

Ty färgen jag ej peckar på,
Om blott de tindra varmt och kärligt.
Att kalla, hvasa blickar få
Det tycker jag är rent förfärligt.

Att sladdra bör hon låta bli,
Men veta väl och lagom tala,
Ty jag blir ondsint och förbi,
Om hon mig jämnt vill söndermala.

Till sirnet bör hon vara ren
Och tala harmöst skämt att höra,
Ej rodna för pianoben
Och sig till ett spektakel göra

* Sedan detta skrefs, har romanen börjat öfversättas till svenska.

Om så jag friar, kär och het,
Hon får ej dum och tillgjord stamma:
»Jag tror ej... att jag riktig!... vet...
Det blir visst bäst... att fråga mamma.»

Nej, smyger hon sin hand i min
Och ögonen blott ärligt svara:
»Ack ja, visst vill jag blifva din...»
Då må hon gärna orden spara.

E. Tornérhjelm.

Systrar.

Trogna vänskapsband knyts visserligen ej sållan under lifvet, men manne något så starkt och innerligt som det, hvilket förenar systrar, som uppriktigt hålla hvarandra kära? Vi betvifla, att någon senare förvärfvad vän lär så som en syster känna vår karaktär och våra naturliga böjelser. Uppfostran kan förändra oss och omständigheterna framkalla nya förmögenheter hos oss, men vårt väsens innersta kärna förblifver ändock alltid densamma, och näppeligen känner någon den så väl som en syster. Väl måste vi instämna i Heines bekanta ord att:

»Das schlimmste und das dümmste,
Das trug ich geheim in der Brust,»

men var det någon, som tilläts en inblick äfven däri — förvisso icke någon annan än den förtrogna system!

Ofta dela kvinnor med andra vänner nöjen eller sysselsättningar, hvilka närma dem rätt mycket till hvarandra; men förhållandet till vännen, till kamraten, jämfördt med det till system, lider likväl af en brist, som ej till fullo ersättes af något annat: vännerna hafva icke såsom systrarna — vi tala ej här om barndomsvänner, hvilka ju af ödet vanligen rätt tidigt åtskiljas — i hvarandras sällskap genomströfvat den lustgård, där själfva ogräset i minnet tyckes oss skönt — barndomens yppiga lustgård. Just dessa gemensamma minnen från deras tidigaste år — de må nu ej alltid vara af oblandadt ljuft innehåll — bilda systrar emellan varaktigare föreningsband än de flesta andra, som senare i lifvet knyts.

Om det i denna det rastlösa arbetets tid, då till och med ungdomen måste forceras och så tidigt drages in i lifvets allvar; i denna tid, då äfven den sjukliga »lifsledan» står på dagordningen, finnes en sann och naturlig glädje — riktig lifsglädje! — skall man ej misstaga sig allt för mycket, om man söker denna rara gäst, där unga systrar, mellan hvilka tillgifvenhet och öfverensstämmelse råda, sitta förtroligt tillsammans. I deras sofrum om kvällen, då de berättar för hvarandra dagens små händelser, eller då de kring förmaksbrasan efter middagen njuta sin siesta, skall man ännu i dag kunna få en rätt föreställning om, hvad *ursprunglig* munterhet vill säga. Det skrattet är äkta, det pratet är ej okonstladt eller »till för att dölja tankarna». Huru lyckliga äro de ej att för hvarandra, utan fara att blifva missförstådda, kunna omtala hvad som ligger dem på hjärtat! Hvilken lätnad ligger ej i att åt närbesläktade väsenden förtro de motigheter och förtretligheter, som förhända mött på vägen, hvilken glädje att åt sådana, som utan afund kunna höra därpå, meddela de små framgångar, man rönt! Delad smärta, half smärta; delad fröjd, dubbel fröjd.

Under tider af pröfning, då sjukdomen tär på lynne och krafter eller sorg och bekymmer pressa, är det emellertid vi intensivast

erfara värdet af en systers trogna kärlek. Andra händer kunna nog sköta oss under sjukdomen med lika mycken omsorg, och erfarna vänner tala lika tröstefulla ord måhända, men för oss kännes det likväl på ett annat sätt, när en syster vårdar och tröstar. Ja, blotta åsynen af en syster, vi ej sett på flere år, öfvar ett välgörande inflytande på både vår kropp och själ, i det den äger förmåga att för vår inre syn framlocka bilden af en skönare värld, mättad af värstämning, som kommer oss att för stunden glömma kroppsliga smärtor, glömma att lefnadssolen gått i moln eller att höststormarna härjat ungdomsförhoppningarna. Utan öfverdrift kan det sägas om den kärlek, vi här åsyfta, att »mycket vatten ej förmår släcka den, ej heller floden dränka». Den är en källåder till mänsklig lycka. Väl dem, som funnit den!

Många se vi emellertid spefullt le åt denna »blomstermålning». Den erfarenhet, de haft af förhållandet systrar emellan, är en alldeles motsatt. Tyvärr måste ock vi instämna med dem däri, att detta förhållande långt från alltid är det idealiska och ogrumlade, vi i några korta drag sökt angifva. Ofta nog — det kan ej bestridas — blir barndomshemmets fristad förvandlad till en skådeplats för afund, tvedräkt och lumpet småsinne. Starka viljor råka i strid med hvarandra, och striden föres med en hårdnackethet, som intet förmår öfvervinna. Tvister uppstå rörande lapprisaker, i sig själfva så fullkomligt värdelösa och oviktiga, att det i sanning kan väcka förundran, att de kunnat orsaka vredgade ord och bittra känslor, och saker af den mest grannliga natur, så väl som kännedom om ömsesidiga fel och svagheter, gifva anledning till sårande skämt eller bitande sarkasmer. Kallsinnighet, ja, rent af ovilja, räckande hela lifvet ut mången gång, alstras därigenom, så att de, som af naturen äro bestämda att för hvarandra mildra lifvets stränghet, äro i stället de, som kanhända allra mest bidra till att göra tillvaron sur och bitter.

I familjer, hvilkas yttre omständigheter äro och ständigt varit goda, hvilka varit skonade för olyckor och sorger, är det man företrädesvis anser sig ha råd att misshushålla med den skatt, som här blifvit påpekad, ett kapital, på hvilket det vore godt att — så rik man för öfrigt än må vara — kunna draga ränta lifvet ut; men äfven där det finns obetydligt af detta jordiska goda, där lyckans växlingar ingalunda äro okända, och där man alltså kunde vänta att finna mer sparsamhet i fråga om det goda man har, råder stundom ett slöseri i detta afseende, som förvånar. Äfven där kan man möta den beklagliga anblicken af systrar, som lefva i ofrid med hvarandra.

Till ungdomens ursäkt må det dock framhållas, att den ej reflekterar. De unga flickorna ha ej tänkt sig, att det »oskyldiga gnabbet» är så farligt, som det i själfva verket är, att det tilltager i oroväckande grad, där det ej stäffas, samt urartar lätt till något allt utom oskyldigt. Ej ha de klargjort för sig, att de genom att gnabbas störa ej blott det närvarande, utan att de därmed ock beröfva sig för framtiden en af de största välsignelser naturen beskär dem. De tro, att nålstring betyda så litet, och att de små såren läkas så lätt. Allt kan blifva lika godt igen efteråt, mena de. — Men o, huru grundfalskt! Gnabbet är en lika listig fiende, som den är farlig för kärlek, frid och lycka; denna fiende har skilt många vänner, många syskon, många makar åt, och ehuru han ope-

rerar med små medel, när han icke dess mindre säkert sitt mål. — De ha aldrig betänkt, att missunsamhet och afund äro en eld, som måste släckas i sin början för att icke förkväfva själens ädla känslor, och veta knappt, att hatets och onskans tistlar och törnen äro det enda, som uppspirar på den mark, där denna eld härjande gått fram. De ha ännu ej kommit till inseende af, att det oss människor emellan erfordras ett ej ringa mått af öfverseende, grannlagenhet och takt, för att ej missförhållanden skola uppkomma. De fela sålunda snarare i lättsinnig tanklöshet än med vett och uppsåt och böra ej dömas allt för hårdt.

Men ett gif akt! kunna de därför behöfva.

Det är ett i människonaturen djupt rotadt drag att skatta *det* ringa, som man äger, ja, att rent af låta det gå förloradt för sig och under tiden med sin själs hela åtrå efterfika en drömbild, som man törhända aldrig skall hinna, eller hvilken, i det fall att man hunne den, kanske icke skulle motsvara förväntningarna eller tillfredsställa fordringarna. Friaren, älskaren, den blifvande maken står i ett magiskt ljus för flickans blick. Likaså det *egna* hemmet. Att få ett sådant samt att äga *honom*, som hon skänkt sin kärlek, få tillhöra *honom*, därpå gå hennes diktan och traktan ut; denna älsklingsidé smeker och omhuldar hon på tusen sätt och åsidosätter och värdslösar för den tyvärr ej så sällan det närvarande: föräldrar, hem och kära syskon.

»Du låter dina skattländer gå bort och fikar i stället efter Norge,» förebrår Torgny Lagman Olof Skötkonung, och få äro ej de, på hvilka dessa ord kunna tillämpas.

»Världen är så kärlekslös, lifvet så hårdt,» klagar mången och känner sig ensam och olycklig. Detta låter sig visserligen i otaliga fall ej bortresonnera; men vill hon, som så klagat, gå till rätta med sig själf, skall hon må hända nödgas erkänna, att hon i första hand själf är skulden till sin öfvergifvenhet. Månet godt, som Gud ämnat oss till en motvikt mot skickelsernas stränghet och medmänniskors likgiltighet, hafva vi själfva föspillt eller liknöjdt förbisett.

Det finns icke så få ämnen till lycka i världen. Må vi blott ej gå med förbundna ögon, så skola vi blifva dem varse!

Ellen Bergström.

Också ett lidande!

För Idun af J. K.

»Ändtligen,» — suckade gamla farmor, när hon klockan tio på kvällen hörde portvakten ute i förstugan stänga gängdörren med dubbla lås.

Hon reste sig mödosamt och gick fram till en säng, från hvars kudde ett blekt flickansikte tittade fram.

»Nu barn får du ändtligen sofva riktigt godt,» — sade hon smekande — »nu skall ej den stygga porten slå mera — slå så ofta» — rättade hon sig dock strax, ty hon var en sanningskär liten gumma.

Ett drag af lätnad spred sig öfver flickans ansikte, hon sträckte litet på lemmarna, vände sig mot väggen och mumlade ett otydligt »god natt, farmor», medan ögonlocken tungt slöto sig samman.

Gumman stoppade täcket fastare kring barnet och stod en stund lyssnande, tills jämna andetag sade henne, att det somnat in, då hon återvände till sin plats vid fönstret.

»Om hon nu kunde få sofva en stund med ro,» — mumlade den gamla med en blick öfver glas-

ögonen, först varm till barnet, sedan hotande mot dörren, strax vid hvilken ytterporten låg.

Den porten utgjorde ett plågoris för henne och barnet. Från gatan ledde den direkt in i förstugan, och för att den ej skulle stå öppen och släppa in alla spelande vindar, var den försedd med en inrättning, som gjorde, att den af sig själf föll igen efter de ut- och ingående. Och med hvilken kraft det skedde!

Först rörde den sig långsamt, liksom samlande in styrka, för att sedan kunna smälla igen med en skräll, en väldig skräll, som skakade hela huset och isynnerhet hördes in till de två i rummet närmast intill.

Gamla farmor flög ofta högt upp i vädret af förskräckelse därvid. Isynnerhet om hon möjligen på eftermiddagen, då det understundom ganska länge kunde vara helt tyst, nickat till litet grand öfver stickstrumpan, kunde hon blifva helt förskrämd och börja sucka öfver porten, som skrällde så illa.

»Porten är så stygg, så stygg» — jämrade sig också barnet. »Den är ett stort troll, som bara vill plåga oss.» —

Men farmor sade, att troll och dylikt otyg icke fanns i världen. Porten gjorde, hvad den skulle, då den gick upp och igen; om han därvid skrällde och lät illa, var det människornas fel, som icke hade hjärta i bröstet att tänka på andra.

Signe teg, men hon hade sin egna mening om saken. På den tiden, då hon ännu var frisk och kunde springa omkring och leka som andra barn, hade hon naturligtvis ej fäst sig vid en sådan småsak som skrället i ytterdörren, hon hade tvärt om ibland haft lust att skratta åt farmor, när hon hufvudskrällde, men nu sedan hon blifvit sjuk och måste ligga till sängs långa stunder af dagen, plågades hon obeskrifligt därpå.

Medan kroppen var owerksam, arbetade tankarna så mycket rastlösare, och bland annat gjorde hon upp för sig en lång historia om porten. Den var ett troll, som ville henne och farmor illa, därför passade den på att slå och skrälla så ofta den kunde.

Men hon hade naturligtvis sina »vänner», som ofta gjorde trollets onda anslag om intet. Dessa »vänner» voro de, som hade för vana att utan buller draga igen porten efter sig. För dessa människor, af hvilka knappt någon visste, att hon fanns till i världen, slog hennes lilla hjärta af tacksamhet. Den pålilligaste var kaptenen i andra våningen. Ingen kunde väl tänka sig, att han, som manhaftigt med klingande sporrar kom utför trapporna — en skräck för jungfrurna, när de glömt sopa dem, — kunde vilja gifva sig tid att försiktigt öppna och stänga dörren, en liten gärning, för hvilken, utan att han hade aning där-om, ett par tacksamma barnaögon beundrande sökte uppfånga en skymt af hans resliga gestalt, när han på bestämda tider gick till eller från arbetet.

En annan »vän» var mamsell Spira, som regelbundet hvarje morgon med en liten tunn sjal öfver axlarna smög sig ut för att skaffa sitt frukostbröd. Hon öppnade aldrig porten mer, än att hon nätt och jämnt kunde komma igenom, således kunde det icke ens bli fråga om någon skräll.

Vidare hade hon fru Berg och underligt nog äfven hennes gossar till bundsförvanter.

Signe hade många gånger suttit vid fönstret och sett och hört, hur deras mamma lärde dem att gå stillsamt. Lät t. ex. Gustaf porten slå efter sig, hette det så: »Var det lille Gustaf, som ej orkade hålla igen porten efter sig. Tänk att alla i hela huset skola höra en sådan liten stackare han är, försök en gång till!» Och Gustaf fick gå ut och in, tills han och på samma sätt alla de andra finga för vana, att det kunde ske utan buller och bång.

Signe önskade innerligt, att många, många andra, både äldre och barn, som ginga där, hade haft en likadan mamma.

Allt direktörens husa, fastän hon »hade sig» som ett fint fruntimmer både med krusadt pannhår och annan glans, ändock kunde regera omänskligt både i trappor och port, det kunde hon något förstå, ty det var nog som farmor sade: »fina kläder fås för pengar, men fina fasoner följa ej med i köpet», — däremot förstod hon icke, att fru direktörskan själf, som var så svag, att hon ej tålde mattpiskning före klockan 12, icke blef sjuk på fläcken, då porten skrällande föll igen efter henne, och att hon icke brydde sig om att en annan gång med ett litet tag hindra den från att föra sådan olät. Signe frågade farmor härom, och farmor svarade i liknelse, att när tuppen själf gal, hör han inte om det är falskt.

Gamla farmor blef allt mera bekymrad. Barnet blef svagare och låg ofta i halfslummer, ur hvil-

ken det oroligt spratt upp, för hvarje gång porten slog. Då blef farmor ond på människorna, som icke unnade barnet ro, men strax därpå böjde hon sitt gamla hufvud i blygsel. Ack, knappt någon visste ju, att det var sjukt. Hade människorna bara kommit att tänka på, att någon kanske led af de dånande slagen i porten, förvisso hade de då varit så barmhärtiga, att de sträckte ut handen för att hindra den. —

Ja, hade de blott kommit att tänka därpå, så hade ju så lätt den pinan kunnat blifva gamla farmor besparad! Men det är nu så här i lifvet, att vi både medvetet i vredens och hämnens stund med ord och gärning förgå oss mot hvarandra samt äfven, genom bristande hänsyn för andra, säga ord och begå handlingar, som, utan att vi ens i vår tanklöshet ana det, kunna förorsaka en stackars medmänniska lidande.

Det kan ske genom bagateller, icke större än att vi ovarsamt låta en dörr skrällande falla igen efter oss. Lika lätt, som vi kunna bespara vår granne det obehaget genom att sakta draga igen dörren efter oss, lika lätt skulle det nog också i andra fall gå för sig. Man kan »göra väl mot andra» på mångahanda sätt, ett är att gifva, men ett annat är förvisso att bespara, bespara hvar andra ömsesidigt, i hvad mån man kan, lidande och obehag.

Dufvorna.

Af Iwan Turgenjeff.

Öfversättning fr. ryskan af Elin Sch—y.

Jag stod på krönet af en sakta sluttande kulle; framför mig böljade den mogna rågen — som ett skimrande haf, än i guld än i silfverglans.

Men inga vågor skummade fram öfver detta haf; ingen fuktighet svalkade luften: ett häftigt oväder var i annalkande.

Runt omkring mig strålade solen ännu matt och brännande, men där borta öfver rågfältet hade lägrat sig ett tungt, hotande åskmoln, som förmörkade horisonten med sin väldiga massa.

Allt lefvande flydde undan och dolde sig af förskräckelse vid de sista strålarnes olycksbådande glans. Icke en enda fågel hördes eller syntes till; hvar liten sparf hade skyndat att gömma sig. Då och då hördes blott ett svagt kvitter och ett sakta prasslande från några enstaka, stora kardborrblad i närheten.

Så starkt malörten doftade på åkerrenen! Jag betraktade den mörka molnväggen . . . och en känsla af ångslan grep mig. Må det då bryta löst, snart, snart! Må blixtar och flammor slungas fram inför mig, må åskknallarne dån! Må det hotande molnet stiga, vältra fram, utgjuta sig — och så göra ett slut på denna tryckande ångest!

Men molnet rörde sig ej ur stället. Det hängde fortfarande blytungt öfver den tysta naturen . . . tycktes endast bli allt tjockare och mörkare.

Plötsligt var det någonting, som glimmade mot det entoniga, mörka blå — något rundt, sväfvande föremål; det såg nästan ut som en liten hvit duk eller som en snöboll. Strax därpå kom en hvit dufva flygande bort ifrån byn.

Framåt — framåt flög den i ilande fart . . . och slog ned i skogen.

Så förflöto några ögonblick — alltjämt samma olycksbådande lugn . . . Men se där! Nu skymta två dukar fram, två små suöbollar hvina blixtsnabbt förbi: det är två hvita dufvor, som skynda hem med snabba vingslag.

Ändtligen bröt stormen lös, — och leken började!

Jag kunde knappt komma hem. — Vinden tjöt och rasade ursinnigt, rüdskimrande, sönderlitna molnflikor jagade fram långt nere mot jorden, allt rycktes med af stormhvirveln, slungades omkring och öfverhöljdes af det häftiga slagregnet, som föll ned i lodräta för stormen vajande strålar; bländande blixtar, som göto eldglans ut öfver grönskan, genomkorsade det mörka grå, åtföljda af skarpa knallar, smattrande som kanonskott . . .

Men på fönsterkarmen, tätt under lider-taket, sutto två hvita dufvor bredvid hvarandra — densamma, som nyss oroligt ilade bort, och makan, som han sedan förde med sig hem och kanske räddade.

De mjuka dunen svällde ut — och den enas ving hvilade tätt intill den andras . . .

Lyckliga de båda! Och äfven jag kände en fläkt af lycka vid att se på dem . . . Men jag var ensam . . . ensam som alltid!

En rationel städning af våra boningsrum.

Prisbelönad uppsats af Dixi.

(I den öfver detta ämne utlysta tästlingen har nu det utfästa priset — 25 kr. — efter samråd med erfarna husmödrar tilldelats nedanstående uppsats af signaturen Dixi, hvilken snarast behagade uppgifva namn och adress till redaktionen för prisets öfversändande. Bland de tabrika skrifterna funnos för öfrigt rätt många af förtjänst, och afgörandet har icke varit så alldeles lätt. Med särskild mention omnämnes den insända artikeln af Beata Hvardagslag.)

Se där Iduns första pristäfvan för år 1895! Och i sanning, man kan väl knappt önska sig ett tacksammare ämne att skriva öfver än just detta, ty hvad skulle väl ligga oss husmödrar mer om hjärtat än att lära hvarandra bästa sättet för dammens förgörande i våra bostäder och att därigenom i ännu högre grad än hitintills bereda trefnad för och bevara hälsan på våra kära i det egna, väl omsedda hemmet.

Möblementet i ett hem må nu vara huru enkelt eller praktfullt som helst, dekorerings-huru anspråklös eller öfverflödande som möjligt, så finnas hemtrefnad och behag endast där, hvarest metodisk rengöring och noggrannhet utan allt pedanteri iakttagas.

Dock utan mödor och besvär ingen vinning, så ock här, men mot mödorna sätta vi plikten och mot besväret ett godt resultat, hvarigenom vi säkert blifva benägna för ett försök.

Att i minsta möjliga måtto upprifva och kringsprida dammet vid städning af våra bostäder är således det problem, som vi skola försöka att lösa.

Antag att man har en våning, låt oss gå medelvägen, på blott fem rum, serveringsrum, tambur och kök, att dagligen hålla i bästa skick, så väl hygieniskt som presentabelt, så börjas denna »förrättning» i det rum, hvilket först af alla skall begagnas för dagen, salen. Det är ju dit familjemedlemmarne tåga för att intaga gemensam kaffebrukost.

Där börjar man med att elda en duktig brasa, ett riktigt bål, som brinner så, att det dånar i kakelugnen; ju friskare eld, dess mindre dam får man kvar, hvarefter borddukar och

matbordsmattan (om den är af ylle) aftagas och behörigen skakas i fria luften. Är bordsmattan af vaxduk, aftvättas den efter sopningen med en grof svamp och vatten. — En större handduk blötes i vatten och urvrides samt viras om en *styf* russinviska (sådana finnas till pris af 1 kr. eller 80 öre i hvarje specerihandel och blifva i längden både billigare och drygare, men *framför allt* snyggare än de vanliga grofva granviskorna, hvilka äro tunga och ohandterliga) och fastsättes med ett band eller en nål i viskskaftet, så att den ej hasar af under begagnandet, hvarefter detta »sopredskap» föres från höger till vänster, rakt fram efter tiljans hela längd, och så alltjämt tilja efter tilja, till dess salen är sopad. Man aftager handduken så ofta man anser nödigt och afsköljer det därå fångade, nu bundna dammet, till dess arbetet är fulländadt. Man akte sig blott att ej ha handduken så våt, att den dryper af vatten, ty då uppstår »skurfukt» i rummet, hvilket *alldeles uteblir* vid riktigt förfarande, enär brasan drar åt sig såväl den ringa fukt som äfven det oundvikliga dam, hvilket uppstår vid den sopandes rörelse med armen.

Viktigt är att »tjänsteanden», hon må nu vara tjänare eller dotter i huset (dotter? fi donc, säga många, skall min dotter behöfva sopa rummen, när vi ha jungfru, som skall göra't), som utför sysslan, ikläder sig en slät bomullsklädnad, såsom varande mindre damförande än en af ylle, och alldeles icke begagnar samma skodon inne, som brukas ute på gator och stigar, i ur och skur, äfven om de utanpå skulle skina blanka, ty under hälften och vid klacken kan man vara säker på, att det sitter torr gatsmuts kvar, som vid begagnandet af kängorna inne i varma rummen lätt pulveriseras för att där spridas omkring och till sist hamna — kanske på själfva smörgåsbordet; och det vore då litet osmakligt. — Nu fortsattes samma sopningsmetod i serveringsrum och barnkammaren, för så vidt detta senare rum ej är mattbelagdt, då annorlunda skall förfaras, som vi sedan skola påvisa.

Herrns rum antages vara mycket väl ombonadt, med mattor och portiärer, hvarför mattan dels kan sopas lätt af med urkokta teblad, som sker i många hus, eller, om man ej konsumerar så mycket te, att man har tillräckligt till daglig städning därmed, kan man med fördel låta sina små barn sönderklippa väl rengjorda rester af bomulls- och linnelappar och behandla dem (lapparne förstås) som tebladen, och vågar jag påstå, att detta sätt att gå till väga med gamla lappar är mycket praktiskt, då man vill lätt rengöra mattor.

Vanligen begås ett stort fel vid golfstädningen, vare sig det är mattan eller bara golfvet som skall sopas. Viskans *toppända* är det, som i allmänhet berör golfytorna, och ej nog härmed, somliga hafva för sed att göra en »knyck» med armen för hvarje »soptag», hvilket har till följd, att dam och sopor föras *upp från* golfvet i luften i stället för att föras *framåt* golfvet och där omhändertagas, sedan en liten hög bildats.

När nu miniatyrsophögen, förlåt realisten, jag menar de hopade damppartiklarne ändtligen skola föras upp på skyffeln, så sker detta visserligen de första »tagen» temligen sakta, men så snart högen blifvit uppfångad, ökas farten med viskan i oroande grad, ja så att själfva damkornen på skyffeln börja ana oråd och ge sig af ut i rymden igen i lustig dans, för att nästa dag börja om samma lek. Så

bör det ej få vara. Man måste »lägga till» med viskans *bred sida* och sopa sakta samt så ofta som möjligt föra upp damtofvorna på skyffeln, som, *märk väl*, bör vid rinnande vattenledning vara väl spolad från föregående tjänstgöring och vid nytt bruk *alltid hållas våt*, då man skall »sopa på», ty därigenom fäster dammet sig fast vid skyffeln och *går ej öfver bord* vid hastigt tempo af viskan.

Damborstar äro ej lämpliga att begagna vid städning inom hus icke ens för att upp-raspa dammet ur golfspringorna, där sådana finnas. Härtill användes med mycket bättre resultat en visp, som topphugges för att bli styf och blötes i vatten för att få mera dam att hänga vid den, och hvarmed man »krat-sar» ur springorna direkt på våta skyffeln; det går mycket lätt, stora tofvor komma i dagen utan »rök». Detta lilla arbete kan man utföra om aftonen, sedan rummet blifvit ledigt för dagen, och behöfver förmodligen ej upp-repa det mer än ett par gånger i veckan.

All städning vintertiden bör så vidt möjligt är ske vid flammande härd, och ofta bör man röra om i eldstaden, ty där ha vi en praktig damförbrukare, en konkurrent till våra och barnens lungor.

En kakelugn med godt drag är en ovärderlig vän, icke endast för den värmande, hem-trefliggörande känsla, som genomströmmar oss vid åsynen af en väl skött brasa, utan mest för dess förmåga att befria oss från myriader ohälsosamma atomer samt i förening med ett öppet fönster tillföra oss en verkligt ren luft, ty först då blir det rätt varmt och friskt och luftigt i våra bostäder, när dessa båda faktorer få samverka.

Vi återvända till den sopade salen, som nu skall undergå torrdamning å möblerna, men röra först om ett slag i brasan, som ännu glöder hett.

Damtrasan föres lätt öfver de väggpnyd-der, som tilläfventyrs befinnas å väggar, panellister och panelsoffhyllor, i form af krukor, vaser, koppar, skålar och kannor m. m. m. m., därefter afdammas den med sina »buteljottnar» utsirade kakelugnen och så vidare buffeten med sina eleganta och tidsenliga *damgömmor sniderierna* och slutligen stolar och bord. Blomsterbord, om sådant finnes, måste bäras ut i kök eller förstuga att ordnas och spritas, om ej hvarje dag, så ett par dagar i veckan.

På släta och polerade ytor bör man aldrig föra damtrasan fram och åter, utan endast från en sida till en annan, ty annars suddas dammet tillbaka, där man först tog det, och ytan blir fläckig. Man bemöde sig att vid all damning så mycket som möjligt i dam-trasan »fånga in» dammet och ofta genom fönsteröppningen afslå det, såvida ej *vinden ligger på*, ty då kommer allt dammet in igen. I stället göre man sig då besvär gå ut på balkongen eller i värsta fall i förstugan att afbörda damduken dess innehåll.

Sängkammaren, där man alltid borde till-låta bäddarnes ordnande för natten redan på morgonen, och barnkammaren äro kinkiga rum att göra daglig städning uti, såvida de äro helt mattbelagda, enär där *antingen* icke bör sopas, utan endast stråkvägarne tvättas med grof, fuktig handduk och själfva sopningen ej ske oftare än *en gång* i veckan; eller ock bör man taga ut mattorna en eller par gånger och piska dem grundligt, då säkert alls ingen sopning blefve af nöden.

Har man däremot endast gångmattor och i öfrigt bart golf, så skall som regel stipu-leras, att dessa dagligen skakas i fria luften,

och blir man blott van vid denna ordning, så går det nog bra att finna sig däri.

I barnkammaren borde golfven, åtminstone i förmögnare hem, vara heltäckta med kork-matta, enär den är så obeskrifligt lätt att hålla damfri genom daglig aftvättning.

Man kan ju för natten ha sängmattor af ylle, som borttagas på dagen. För dem, som föredraga *rena golfvet*, är det att under-kasta sig den osunda skurfukten, som ej för-sviner på *en dag*.

För att i möjligaste mätto reducera dam-met i barnens rum till en bråkdel af hvad som finnes i den öfriga våningen, så ombedjas innerligen alla mammor och deras ställföre-trädarinnor att ej belamra väggarna i de små älsklingsrum med »gräs och strå» eller å byråar och skåp med »gubbar», ty de äro trogna damförvarare. Samma förhållande med de charmanta draperierna, stilenligt anbringade för fönster och dörrar, man må nu ha kommit öfver dem för huru fabulöst billigt pris som helst på den eller den fashionabla rea-lisationen. Skyll sedan på dammet, då man gör allt för att locka det till sig, bereder härdar för dess fortkomst och tillvaro. Dra-perier äro endast på sin plats i praktvåningar, men alldeles omöjliga i barnkammare. Ju enklare ett barnrum är möbleradt, desto hälso-sammare och för barnen trefligare är det ock.

För att under natten skydda *våra små* för direkt inandning af otjänliga och osynliga i alla bostäder befintliga mer eller mindre skad-liga bakterieatomer är bra att bädda hufvud-gården så, att *ansiktet* vetta åt kakelugnen, ty dit drager sig som en ström allt dam, natt såväl som dag, vare sig spjället är öppet eller slutet, emedan såväl oorganiska som organiska kroppar sträfvä efter värmen och ljuset. Nu slippa de ligga *motströms* och undgå därigenom, äfven om de andas med öppen mun, att inandas de hotande partik-larne.

Salongen eller förmaket, detta den fina smakens profkarta, är i många hus inredt som ett fullständigt museum och måste då städas som ett sådant höst och vår! I åter andra hus är det nästan att betrakta som ett hôtél. Där »tar man in», viss på att träffa den goda vännen då, en annan då, värdfolket frågas ej alltid efter. Där är ett kommande och gående hela långa förmiddagen, som räcker i fina hus till kl. 4—5 e. m. Glädjen och dammet stå högt i sky, hand i hand vandra de in, men ut? Dammet stannar tro-get kvar.

Daglig städning i detta rum är ganska vansklig, man får åtnöja sig med afdamning af soff- och stolsitsar medels handdukar, ej »vippor» eller borstar, de sprida för mycket. Divansmattorna afskakas och hela tiden be-söken vara, bör eldstaden fungera som stor-ätare. Möbelytorna, böcker och planschverk behöfva en afputsning, äfvenså speglar och tafior, men i öfrigt göres en gång i veckan en grundlig städning, och *den dagen* känna vi alla till, då hålla vi oss hemma och göra sammaledes hos oss.

Tambur och kök böra helst sopas om aft-narne, efter slutadt dagsarbete, på det att natten må få sänka sig öfver de fina dam-»vaddar», som väfva sig öfver alla större ytor, såsom vedlärar, skänk, spiskupa, att ej tala om kopparhyllorna m. fl. ställen.

Önskligt vore att golfven i dessa rum an-tingen målades eller enkelbonades, då man lättare kunna afhålla dammet genom aftvätt-ning.

Från Iduns läsekrets.

»Järnvägsmän» och »järnvägskvinnor».

Den unga dam, som af herr F-d-f intervjuats och hvars redogörelse för »järnvägskvinnornas» ställning och förhållanden fått lämna stoff till den intressanta artikeln i Iduns nummer för den 22 sislidne februari, har, synes det mig, icke varit fullt rättvis, då hon yrkat på samma aflöning för kvinnliga och manliga järnvägstjänstemän.

Man måste vid aflöningens bestämmande taga tvänne faktorer med i beräkningen, nämligen kunskapsfordringarna och det arbete, som utföres.

Jämföra vi nu till en början de fordringar, som ställas på en man, som aspirerar till den högre tjänstegraden, kontorsskrifvare, och motsvarande fordringar på en kvinnlig aspirant, finna vi, att de äro väsentligt olika. Han måste numera hafva maturitetsexamen, hon däremot behöfver endast hafva genomgått fullständigt läroverk för flickor eller äga motsvarande kunskaper. Hvar och en, som är det ringaste hemmastadd med våra skolförhållanden, vet att skillnaden är stor mellan dessa två kvalifikationer.

Då nu staten fäster så mycket afseende vid kunskapsmättet hos den kvinnliga aspiranten, att betyget från fullständigt läroverk för flickor berättigar till den högre tjänstegraden med en lön till 1,800 kr., under det att saknaden af detta betyg gör aspiranten endast berättigad till den lägre graden med en lön af omkring 1,100 kr., kan man förstå, att staten äfven gör afseende och bör göra afseende på skillnaden i kunskapsmättet hos manliga och kvinnliga tjänstemän. Detta är icke mer än rättvist.

Gå vi så till arbetet, som fordras af tjänstepersonalen vid statens järnvägar, så finna vi, att detta heller icke är det samma för kvinnor och män.

Kvinnorna i den högre tjänstegraden arbeta i allmänhet på kontrollkontoret i Stockholm. Enligt hvad jag från ganska tillförlitligt håll försport, är deras arbete där af betydligt lättare beskaffenhet än deras manliga kamraters. De utföra det mera maskinmessiga och mindre maktpåliggande arbetet; och därtill kommer en annan sak: hur många kvinnor kunna täfva med män i säker och snabb räkning? Arbetet bör betalas efter arbetsförmåga, och min öfvertygelse är, att det kvinnliga arbetet vid kontrollkontoret i genomsnitt är värdt mindre pr timme än det manliga.

I den lägre tjänstegraden framträder skillnaden ännu mera. Arbetet är där mera mångsidigt och ofta af den art, att en kvinna icke kan eller vill utföra det. Hvilket kvinnligt kontorsbiträde vill t. ex. i ur och skur och midt i natten inspektera växeln eller på ögonblicklig order begifva sig af vid hvilken timme af dygnet som helst till en annan station och ensamt sköta den?

Kvinnorna vid statens järnvägar äro befriade från dylika obehagliga saker liksom från all natttjänstgöring. De erhålla sällan ansvaret att förestå någon expedition, utan utföra helt enkelt ett mekaniskt skrifarbete. Hvem vill då undra på, om deras aflöning är mindre?

Jag har framkommit med dessa anmärkningar, icke därför att jag missunnar »järnvägskvinnorna» förbättrade lönevillkor, ehuru jag bestämdt påstår, att dessa villkor i närvarande stund ej äro alltför dåliga i jämförelse med andra verksamhetsfält, utan emedan jag ansatt rättvisan fordra en gensaga mot påståendet, att män och kvinnor vid järnvägen förtjäna att lika aflönas.

Rättvisa framför allt!

H. C.

Veka känslor — hårda konsonanter.

Antingen är Erny en rätt gammal, bitter ungar-karl eller en ogift kvinna utan kärlek till barn, som kan tala så förständigt som i uppsatsen om »pjollerspråk». Då jag undervisade barn, gjorde jag samma reflektioner, då det var svårt att lära ett barn något af ljuden: »Ack, om föräldrarna ej pjollrat bort barnet, hade jag ej haft ett sådant arbete!» Nu öfverraskar jag mig själf med att i tankarne säga: »Ålkade min lilla laling», om min systers lilla 3-åriga flicka. Så i tankarne och till henne själf! Ja, när hon kommer där, i sin lilla hvita hufva, med körsbärskinder och mun, kan jag ej med min bästa föresats, vilja och öfvertygelse säga: »God dag min kära, lilla flicka!» Det går ej, det passar ej till den ömma omfamnningen och min innerliga glädje, då jag får se henne; jag måste utropa: »God dag älskling, min lilla laling!» (Nej, hu så det ser ut på papperet!

Hvad Erny skall tycka, att jag är dum!) Men jag tror visst ej, att det låter fullt, hvarken för den, det gäller, eller för den, som kan förstå känslan. Det är kärlekens språk, långt, långt ifrån bokstafsriktigt och rätt, men ack, så ljuft!

Allt urartar ju här i världen, så ock detta: »Pjollerspråket» varar för länge, talas för ofta, blir en vana; det får det ej, däremot skola vi gemensamt strida. Ty ingen kan vara mer rädd för ett i allmänhet slarvigt uttal af vårt vackra, kraftiga språk än jag; men snälla Erny, ibland, så där! Hör ej alltid på »kärleksspråket» med så bittra tankar och stor afsky! När känslorna bli för varma, då äro somliga konsonanter för hårda. När lilla moster kan tycka så, hvad skola då ej hela världens mammor tycka! Aina.

Färgaretyranni.

Hos en känd skönfärgare i hufvudstaden inlämnades för en tid sedan en hvit ylleklädning, som var ny och endast en gång användts, nämligen som bruddräkt. I butiken utvaldes en lämplig ljus färgnyans. Färgningen blef emellertid ojämn. Ännu sämre blef omfärgningen, ity att lifvets färg, för öfrigt mycket obehaglig, alldeles skilde sig från kjolens. Då en tredje omfärgning dels ansågs skadlig för tygets hållbarhet, dels i öfrigt ändamålslös, vägrades tillåtelse därtill, och man vände sig till fabrikören med anhållan om öfverenskommelse om någon ersättning för den fördärfvade dräkten samt färgningsafgiftens återfäende. Fabrikören vägrar hvarje uppgörelse och färgar i stället på eget bevåg och efter egen smak om tyget i någon slags tegelröd färg och anser sig härmed hafva uppfyllt allan rättfärdighet.

Då hvarje rättslig åtgärd i dylikt fall torde vara lönlös torde ej en varning till Iduns läsarinna vara ur vägen att betänka sig mer än en gång, innan de lämna präktiga klädningar till färgning åt personer, som ej ens be om ursäkt för, än mindre godtgöra sitt slarf. E. H.

Till tjänst åt en »Hårdt provvad» meddelas här nedan ett för många år sedan, bland »småplock» i en amerikansk tidning funnet:

Receipt på en god äkta man.

Då man iakttagit, att mången äkta man, en gång i besittning af alla förutsättningar för en god och förträfflig make, om ej rätt behandlad, blifvit förstörd och borskämnd till följd af bristande insikt om, huru med dem bör förfaras, vilja vi meddela några råd. En del kvinnor hålla sina män beständigt i hett vatten, under det att andra låta dem stelna till is genom att hålla temperaturen inom äktenskapet under fryspunkten. Somliga kvinnor fördärfva männen genom sin ifver och ett oafslätligt jaktande, medan återigen andra anse dem böra hela lifvet igenom liksom pickles hållas i saltlake eller ättika. Sådana fruar servera dem med harang-sås. Att män, underkastade ett dylikt förfaringssätt, skulle bli goda och mjuka, är ingalunda att antaga, hvaremot de bli synnerligen utmärkta, om följande föreskrifter noga efterföljas. Man tar en stor kruka, omsorgernas kruka kallad, och den hvar och en god husmoder har till hands, i denna inneslutes mannen och hålles här under jämn värme från äktenskapskärlekens eld, som måste vara bra nog häftigt och noga tillses, att den brinner frisk och klar, men att den framförallt är konstant. Mannen öfvertäckes med ett lager af det glädliga och angenämas kryddor, och i fall man låter dessa åtföljas af kyssar och andra sötsaker, bör sådant användas utan all slags offentlighet samt med varsamhet och måtta.

En lösning à la

Kolumbi ägg i »städningsfrågan».

tycker sig helt visst en insändare bland de 88 ha funnit, hvilken söker klarera den för så många husmödrar kvistiga uppgiften — »en rationell städning af våra boningsrum» — på följande enkla vis:

»Som man vet, dödas bakterier i allmänhet, då de utsättas för en temperatur af omkring + 70°. För att nu kunna meddela de i dammet befintliga, så hälsovådliga bakterierna denna erforderliga höga temperatur är väl lämpligaste sättet att söka införa dem jämte dammet i en behållare eller ugn, uppvärmd till minst + 100° à 200° C.

För att åstadkomma detta synes mig lämpligaste sättet vara att använda en slags pumpinrätt-

ning, som pumpar eller suger upp dammet från golf, väggar och möbler och genom en mjuk eller böjlig slang förer dammet in i den upphettade behållaren eller ugnen. Uppumpningen kan ske antingen genom en med handkraft (eller i större våning en motor) drifven suggpump eller ock medels en propellerfläkt, som upptager dammet och inför det i slangens samt vidare i behållaren.

Klart är att man ej kan tänka sig, att dammet får stanna kvar i behållaren, och detta behöfs heller ej, ty endast några ögonblick behöfva bakterierna utsättas för upphettningen för att dödas — därför kan man låta dammet passera genom behållaren och ut i luften, genom ett särskildt rör, eller i brist däraf, genom kakelugnsröret. Det damm, som nu passerar ut i fria luften, är gjordt oskadligt. Ett annat sätt vid dammets afledande är att det vid passerandet från den upphettade behållaren, utåt, föres genom en ny behållare eller ett rör, där så mycken fuktighet tillsättes att dammet fastnar å väggarna eller bildar en massa, som efter hvarje städning kan borttagas...»

!!! Praktiskt och rationellt så det förstår — eller hvad tycka våra läsarinna?

Ur notisboken.

Norges förnämsta författarinna, fru Camilla Collett, har den 7 d:s gått ur tiden i den höga åldern af 82 år. Idun har redan tidigare bringat sin läsekrets den märkliga kvinnans porträtt och lefnadsteckning, författad af en hennes landsman, Kristian Winterhjelm (nr 32, årg. 1892). Vi kunna nu därför inskränka oss till ett mera kortfattadt omnämnande af den hädangångnas personlighet och betydelse.

Fru Collett var i Norge redan genom sin börd en historisk personlighet. Hon var nämligen dotter till en af den norska själfständighetens märklige män och syster till skalden Henrik Wergeland.

1841 ingick hon äktenskap med den framstående norske juristen och ästetikern P. J. Collett och uppträdde redan medan mannen lefde som författarinna. Detta var dock först sedan hon 1851 blifvit änka, som hennes rykte började växa. År 1855 utkom hennes berömda roman »Ammannens dottrar», där hon med en kraft och en oförskräckthet, som väckte samtidens häpnad, drog i härad mot konvens-äktenskapen. Romanen, som väckte ett enormt upseende och gaf anledning till ytterst lifliga diskussioner, har lämnat djupa spår efter sig. Af hennes öfriga, mera betydande arbeten påminna vi om hennes »Berättelser», »Under långa nätter», »Sista bladen» och »Från de stummas läger». Under de senare åren har hon i sina skrifter hufvudsakligen behandlat frågan om kvinnans sociala ställning och varit en af kvinnosakens ifrigaste förfaktare.

Ingen enskild person i hela Norden, med undantag af Fredrika Bremer, har gjort så mycket som fru Collett för att höja aktningen för kvinnans personlighet och för hennes intelligens och för att utvidga hennes arbetskraft till områden utanför hemmets bestyr. Då konst, litteratur och vetenskap, det offentliga och privata affärlifvets kretsar nu beredvilligt och med glädje mottaga kvinnans samarbete, då kvinnorna själfva väckts till insikt om sin ställning, då lagstiftningen mer och mer börjat taga hänsyn till hennes kraf och då hela det bildade umgängeslifvet mellan man och kvinna reformerats, så hade ingen här i Norden fog att med mera berättigad stolthet tänka på sitt arbete i denna utvecklingsstrid än Camilla Collett.

Hon sörjes närmast af fyra söner, af hvilka en, sonen Oskar, är kansliråd och arkivarie i hvarvarande utrikesdepartement.

Befrages pensionat och hôtél, det välkända hemmet för resande i hufvudstaden, har numera adress 8 Vasagatan, ej 44 vid samma gata, som genom förbiseende några gånger i annonsen uppgifvits.

Hvilketdera önskar ni:

illustrationer eller icke illustrationer i

Iduns romanbibliotek?

Teater och musik.

Kungl. operan. I trenne olika uppgifter har, då detta skrives, *Francesco d'Andrade* haft tillfälle visa de skiftande faserna af sin mångsidiga talang. Hans don Juan är sedan föregående gäst-uppträdanden härstädes väl bekant, lika så hans Vilhelm Tell. Hur olika dessa båda roller än äro, finner man dock i hr d'Andrades utförande af dem alltigenom samma helgutenhet, samma förträffliga individualisering. Liksom man i den förra ej gärna kan tänka sig den öfvermodiga, sjudande lifsglädjen, det febrila jäktandet efter nya njutningar och nya offer få ett sannare uttryck, så måste man också i framställningen af fosterlandshjälten Tell beundra de olika skiftningarna hos denna karaktär, där man finner, huru den enkla alpsonen, som i början endast lefver för sin familj, steg för steg utvecklas till den energiske och oförskräkte fosterlandsbefriaren. Vi äro nästan benägna sätta hr d'Andrades Vilhelm Tell framför hans don Juan. Ett så gripande och förträffligt spel som i tredje akten af »Vilhelm Tell» skulle hedrat den störste skådespelare. Och vid allt detta gör sig naturligtvis den fylliga, malmrika stämman förträffligt gällande. Vi kunna dock ej förneka, att i en sådan roll som Volframs i »Tannhäuser» — hr d'A:s tredje gästroll — hr Lundqvists varma och mera väljudande stämma bättre tränger till åhörarens hjärta. Men äfven i denna roll lade hr d'A genom små medel sin framstående skådespelarettalng i dagen. — Ett gästspel sådant som detta måste ovillkorligen hafva en uppfostrande inverkan på såväl de medspelare som publiken, och k. operans direktion förtjänar det största erkännande för anordnandet af detsamma.

Lady *Vilma Hallé*, förut fru *Norman-Neruda*, violinisternas drottning, konserterar på k. operan nästkommande fredag den 22 dennes.

En Hamletföreställning hade af hr och fru Engelbrecht anordnats å Kungl. operan i måndags, och den till sista plats fulltaliga publiken ådagalade tydligt, att det visserligen icke är brist på intresse från allmänhetens sida, som numera gjort det stora skådespelet så godt som husvilt i vår hufvudstad. Tyvärr hvilade öfver måndagens Shakespeare-afton väl mycket af en amatörföreställnings brister. Hr *Engelbrechts* Hamlet var dock en i flere afseenden erkännansvärd prestation, hans deklamation värdad och spelet behärskad och klart, ehuru det djup, man gärna vill finna hos en äkta Hamlettolkare, här felades. Fru *Hwasser-Engelbrecht* som drottningen tillfredsställde äfven fullkomligt, men de öfriga rollinnehafvarne verkade uteslutande sällskapsspektakel. Fröken *Peterssons* Ophelia kunde ju passera, men en *Polonius* sådan som hr *Borgström*, en *Horatio-Ringh* och hofmännen *Paterson* och *Hellegren* gjorde allt för framgångsrika bemödanden att vända sorgspelet i löje. Emellertid hyllades hr Engelbrechts Hamlet med talrika framropningar af publiken, som tydligen, trots allt, var tacksam öfver det sällsynta tillfälle, som beredts att bevisa en Shakespeareföreställning.

Vasateatern har för några föreställningar förhyrt af dir. Albert Ranft i och för uppförandet af Ibsens nyaste drama »Lille Eyolf». Sällskapet, som flerstädes i landsorten uppfört detta stycke, har öfverallt fått de bästa loford för utförandet. Särskildt briljerar fru Håkansson i Rita Allmers viktiga roll.

Filharmoniska sällskapet gaf i måndags sin andra abonnementskonsert i Musikaliska akademien, hvarvid Bachs härliga *Matteus-passion* utfördes. Det odödliga tonverket gafs visserligen af samma sällskap för fem år sedan, men vi anse det vara alldeles på sin plats att då och då låta publiken förnya bekantskapen med en tonskapelse af så framstående och så bestående värde. Den sällsynta musikställningen hade ock fyllt konsertsalongen till sista plats. Utförandet leddes af sällskapets nitiske och skicklige musikanförfare, hr *Hallén*, och länder såväl honom som de uppträdande till all heder. Körerna gingo förträffligt och de förnämsta solostämmorna voro i så goda händer som fru *Erlings*, hr *Sal. Smiths* och *M. Strandbergs*. Därjämte biträde fröken *Hulting* och hr *A. Strandberg*. Orkesterpartiet utfördes af *k. Hofkapellet* och orgeln sköttes af hr *A. Lindholm*. Att ingå i någon närmare redogörelse för det väldiga tonverket nekar oss det begränsade utrymme. Vi vilja emellertid påpeka, att detsamma uppföres äfven i afton och då i Östermalms kyrka under hvars tempelhalf dess många skönheter torde ännu mera komma till sin rätt.

Oupplösliga band.

Novell för Idun

af

Sylvia.

(Forts.)

»Kära, kära Ella,» ropade hon och slöt mig intill sig. »Alltfrån den stund då Magnus inte ville ge med sig, så visste jag hur det skulle gå... Jag har inte alls ansett dig vara bunden vid Gösta och därför har jag sökt vidtaga andra arrangementer för din framtid... detta har kanske varit orätt af mig, men det har endast varit af välmening, hvilket du nog förstår. Jag tycker, du själf skulle ha beredt dig på... nej, nej, jag skall inte tala mer om detta ämne och fattar mer än väl att det måste plåga dig... o, mon dieu, petite!» Och hon fick tårar i sina gamla vänliga ögon, under det hon hårdt tryckte mina händer. Men jag tror, att hon i det hela var rätt belåten öfver en afgörande brytning.

»Om du inte kan soffa, så tala till mig,» fortfor hon. »I natt kan jag inte få en blund i mina ögon.» Och lätt som en fågel flög hon bort igen, släckte lampan, suckade ljudligt ett par gånger med några minuters uppehåll och sof snart som ett godt barn, medan jag låg orörlig och stirrade i mörkret, alljämnt med en tryckande tyngd öfver mitt bröst. Ängestfullt frågade jag mig själf, om det i vår förbindelse å ena sidan endast varit beräkning med sviken förväntan och å den andra flicklika svärmerier fulla af dårskap? Var min känsla för honom totalt död eller lefde den ännu?

Hade jag trots de bevis jag ägde på Göstas ändrade åsikter, trots att jag hela långa tiden sagt mig själf att en sådan stund som denna skulle komma, likväl i grund och botten icke trott därpå? Hade jag trots allt likväl hållit fast vid det ord vi gifvit hvarandra... eller var det hela endast ett bländverk?

* * *

Med den gryende dagen kommo ej några klarare tankar. Det låg fortfarande något dödt och tungt öfver mig, som jag icke kunde bli kvitt, hur jag än bemödade mig om att vara rörlig och verksam.

Tant såg emellanåt en smula spörjande bort till mig. »Sök att återvinna jämnvikten, kära Ella,» bad hon mig slutligen, och kanske på det jag i och för detta ändamål ostörd skulle få bearbeta min inre människa, var det som hon icke anmodade mig om att följa med på den sedvanliga middagspromenaden.

Och jag gjorde verkligen stora ansträngningar för att bli af med denna tungsinthet, som tryckte mig från hjässan och ned till fotabjället. Jag målade, jag sökte i tankarna sammansätta en förtjusande soffdyna med schattersöm på sammet, och jag tvättade de otaliga gnistrande glasen i den gamla böhmiska ljuskronan. Detta klosterarbete var nätt och jämnt slutadt, då tant kom hem, och vi intogo vår middagsmåltid, hvarpå hon drog sig undan för att fundera, medan jag fortsatte att feja och polera i salen, där Lova emellanåt sväfvade ut och in samt såg snedt på mig.

»Eftersom jag för tillfället inte behöfs,» sade hon snävt, »så kanske jag kan få kvista bort till min syster... i förbigående är det måhända bäst, om jag nere vid Nybroviken...»

»Ja visst,» medgaf jag och skänkte henne en bifallande nick, nöjd att i fred och ro få stöka och ställa samt på bästa sätt ordna mitt inre känslolif. Och som jag oinskränkt kunde disponera köket, begaf jag mig direkte dit för att stryka en del hundraåriga, äkta spetsar, på hvilka tant satte ett högt värde och hvars renovering hon, som ett bevis på stort förtroende, hade öfverlåtit åt mig.

»Är det ni, John?» sade jag möjligtvis en smula långdraget, då jag efter en häftig ringning på tamburklockan öppnade dörren.

»Om jag kunde förneka min egen person,» sade han och steg dristigt på, »så tror jag det skulle vara er till behag, Ella...»

»Gå inte in i förmaket... tant vill visst gärna vara ostörd en stund... Men järnet!» skrek jag till och rusade ifrån honom.

»Järnet,» ropade också han samt följde mig hack och häl ut i köket. »Är det er mening att skrämma lifvet ur mig?» frågade han.

»Jag håller på att stryka...»

»Det ser jag väl... Jag undrar inte på att Lova sa', då jag mötte henne, att hon skulle till Nybron för att köpa ved... det behöfs nog, när man brassar på så där...»

»Sätt er inte på de gamla, dyrbara spetsarna,» bad jag, då han hoppade upp på köksbordet och tog plats midt emot mig. »Om ni kommer igen om en timma eller så där vid pass, John, så är tant vaken. Här är inte trefligt för er.»

»Tvärtom... här är alldeles som i ett dockskåp.»

Häruti hade han onekligen rätt, tack vare Lovas ordningssinne i förening med den ytterst enkla matlagning, hvarmed vi i hvardagslag måste låta oss nöja.

»Men hvad går åt er, Ella?» fortfor han. I hans klara blå ögon låg en glimt af uppriktigt deltagande, som gjorde mitt hjärta godt. »Har något ledsamt hänt?»

»Visst inte,» försäkrade jag och polerade strykjärnet med alltmer tilltagande ifver.

»Om ni ändå ville ha förtroende för mig... Ni vet ju,» tillade han halfhögt, »ni vet ju, hur högt jag älskar er.»

»Låt bli att språka dumheter, John!» bad jag och vände mig bort. »Jag är inte alls vid humör...»

»Det märks nog, men ser ni, däraf hjärtat fullt är däraf talar...»

»Det är inte första gången,» afbröt jag, »som ni briljerar med att vara bibelsprängd.»

»Nu börjar jag känna igen er,» skrattade han. »Men jag har aldrig förr sett er så ifrigt sysselsatt. Ni ger er inte tid att titta upp en gång.»

»Huslighet är en dygd...»

»Odisputabelt... jag har också aldrig beundrat er högre än i denna stund.»

»Det är mig alldeles omöjligt att arbeta, om ni håller på så där, John... för resten har jag inte tålmod att lyssna till edra barnsliga infall...»

»Barnsliga?... Ni har i denna stund själf ett uttryck som om ni vore ett hjälplöst barn, Ella...»

»Ett barn på tjugufem år,» framkastade jag.

»Jag är tjugusju,» sade han och höjde sitt hufvud.

»Jag följer,» svarade jag skrattande.

»Lika barn leka bäst,» försäkrade han. »Alltfrån första stund då ni vände er om i trappan,» och med den liflighet och glöd, hvarmed han stundom talade till mig, fortfor han: »alltfrån första stund jag träffades af er blick och jag riktigt fick se er, så har ni

Tandläkare dr Geo. Korssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya preparat för tandernas vård.
 Finns å de flesta apotek i partymått eller o. hos
 hrr handlande. Parförläggning för Sveriges hos
 Stockholm, Josephson & C:o, 11 Regnerigsg.

aldrig varit ur mina tankar, Ella... 'så sa' hon då... så såg hon ut då', säger jag mig oupphörligen... Nej, jag måste talat Fastän ni inte riktigt är vid humör, så har jag aldrig förut haft tillfälle att lika ostördt som nu få språka med er... Om ni visste mina drömmar, Ella?... Att ni genast skall följa mig till ett fjärran land, det kan jag naturligtvis inte be er om... men när jag genom mitt arbete kan skaffa er oberoende, så kommer jag och hämtar er. Jag skall utveckla hela min energi för att göra ert lif angenämt... någon rikdom tors jag inte loffa, fastän det inte är omöjligt, att jag ju kan ha tur med mig...»

Med tillbakahållen andedräkt lyssnade jag på honom. Han hade på sitt vanliga sätt kastat hufvudet tillbaka, ögonen lyste och ansiktet hade ett uttryck, som kom mig att tänka på en ung viking i begrepp att ge sig ut på härnadståg.

»Om ni ville tillåta mig att lefva, verka och arbeta för er... om ni ville...»

Mina händer hade överksamt sjunkit ned, och jag följde icke vidare med hans ord, ty för min hägkomst framträdde en viss någon, som icke ens tycktes ha hyst den aflägsnaste önskan eller föreställning om att verksamt ingripa för att bereda mig trefnad.

»Gör jag er ledsn på något sätt, kära Ella?» hörde jag åter hans röst, som nu åter blifvit lugn och dämpad. »Eller är det något som grämer er? Säg mig,» tillade han, i det han ömt lade sin hand ofvanpå min, »eller rättare... jag önskar, det jag i denna stund kunde läsa edra tankar...»

»Jag tänker på,» svarade jag alltjämt un-

der inflytandet af bittra jämförelser, »jag tänker på, att jag gått miste om ett stort arf...»

»Det var skada,» sade han med ett af de plötsliga leenden, som stundom rent af lyste upp hans mörkhyade, energiska ansikte, »pengar äro bra att ha... men låt oss inte skämta, Ella...»

»Jag skämtar inte... det värsta därvidlag är, att jag tillfölje häraf förlorat all utsikt att bli lycklig...»

»All utsikt att bli lycklig,» upprepade han och såg förbryllad ut.

»För att ni emellertid inte skall återkomma till hvad ni nyss sagt... på det ni inte vidare skall inblanda mig, hvarken i förnuftiga eller oförnuftiga drömmar, utan helt och hållet utesluta mig i edra framtidsplaner så... jag har ett annat tycke...»

»Ni är då förlofvad?» utbrast han häftigt.

»Jag har varit det...»

»Och nu... och han?»
Jag dolde mitt ansikte med händerna, men han drog dem sakta undan och sökte se mig in i ögonen. »Ni får inte sörja så där,» forfor han med dämpad röst. »Att ha vunnit er,» tillade han nästan hviskande, »och inte sätta detta medvetande högst bland allt... detta...»

»För några år sedan,» inföll jag med darande läppar, »då jag hade utsikt att bli rik, så gjorde han det... men sedan vissa förhoppningar inte kunde förverkligas så... ja, nu är det som det är...»

Han lutade sig alltjämt fram emot mig, och jag kände en viss lättnad i mitt sinne öfver att ha förtrott honom allt.

»Åsikterna här i världen äro olika,» sade han med ett plötsligt leende. »Om ni varit

rik, så skulle jag inte vågat närma mig till er... jag skulle varit fullkomligt stukad.»

(Forts.)

Kvartalsprenumeranter

Idun och Iduns Modetidning

uppmannas att ofördröjligen förnya prenumerationen, enär upplagornas storlek i god tid måste bestämmas och senkommande löpa risken att bli utan ett eller annat af kvartalets första nummer.

Prenumerationsprisen ställa sig som känt på följande vis:

	tre kv.:	halft år:	ett kv.:
Idun med romanbibliotek	3: 75	2: 50	1: 50
Iduns Modetidning (14-dagsupplagan)	3: 75	2: 50	1: 50
Iduns Modetidning (månadsupplagan)	2: 25	1: 75	1: —

Innehållsförteckning.

Gerda Grass; af *Elin Ameen*. (Med porträtt). — Min tillkommande; af *E. Tornérhjelm*. — Systrar; af *Ellen Bergström*. — Också ett lidande! för Idun af *J. K.* — Dufvorna; af *Ivan Turgenjoff*. Öfvers. fr. ryskan af *Elin Sk-y*. — En rationel städning af våra boningsrum; prisbelönad uppsats af *Dixi*. — Från Iduns läsekrets: »Järnvägsmän» och »järnvägs-kvinnor»; af *H. C.* — Veka känslor — hårda konsonanter; af *Aina*. — Färgaretyranni; af *E. H.* — En lösning å la Kolumbi ägg i »städningsfrågan». — Recept på en god äkta man. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Opplösliga band; novell för Idun af *Sylvia*. (Forts.). — Tidsfördrif

Sidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

En »siamesisk tvilling» vuxen hop
Med bror min, som vill ha sin egen
vilja,
Jag ständigt höjer mina klagorop
Och hotar med att mig från honom
skilja.
Jag häftig är, har styfsint karaktär,
Och utaf stolthet jämnt mitt sinne
glöder,
Och i en punkt jag högst ömtålig är:
Att anses ringast af oss båda bröder.
Med friden är det därför si och så,
Och Gud må veta hur det sist
skall gå!

Mitt namn af få bokstäver bildadt är,
— Att du det ofta hört, det är det
vissa —
Och om du blott vill göra dig besvär,
Skall snart du hela logogryfen gissa.

Hur tycks dig vägen, när du ilar mot
Din hjärtevän, som ömt uppå dig
väntar?

Om du är god, hvad gör du utan
knot,
När på din dörr en stackars tiggars
gläntar?

Hur syns »fyrfotingen» vid vägens
kant,
När han i dyn sig vältrar helt be-
läten?

Hvad gjorde flickan, som du gaf en
slant,
Då genom skogen nyss du styrde
stråten?

Hvad hängde äpplet på, som fagert
sken

Vid trädgårdsgrinden? Och hvad fick
du göra,
När hemmet fjärran var och timman
sen

Och häst ej fanns att rida eller köra?
Hur nämns den buske, hvaraf du dig
bröt

Ett fång att därmed förstugkvisten
sira?
Hvad måste kornet uti jordens sköt,
Om bonden skall se skördar där
uppspira?

Hvarefter längtar han och mången
gång,
När solen öfver torra tegar skiner?
Hvar faller du, när du tar djärft ett
språng

Från branten där, så det i luften
hviner?
Hvad är liktydigt med följaktligen?
(Fast ordet är latin, vi det använda).

Hvad plägar du till utrop ha, min
vän,
I smärta, ja, i häpnad ock kanhända?

Hvad hette världens grymmaste ty-
rann?

Hur nämns ett djur bland hornbe-
pyddas skara?

Hvad är det som du aldrig göra kan
I bräcklig båt förutan största fara?
Hvad ser du skimra i en färgton
grann

På slottets gamla torn i solens lågor?
Och nu — hvad tycker du det vara
kan

Helt visst med alla mina många frå-
gor?
Jag ger dig rätt — och slutar så min
sång

Och hjuder dig farväl för denna gång.
Perpetua.

Länkgåta.

Ur ett geografiskt namn får man,
utan att omkasta bokstäfverna:

- 1) Hvad du min gåta säkert kan.
- 2) I en kvartett en viktig man.
- 3) En del utaf buketten.

Springare-charad.

den-	och	ni	Mitt	snål-	ihåg	ser	ej
som	er:	na	att	det	första	het	det
mitt	af	lät	andra	icke	ack	mitt	det
va	gång	hela	då	må	mitt	mit	då
är	Ni	små	dem	sma-	godt	vill	andra
da	gif-	ka	de	de	vi-	ty	kom-
kan-	en	rå-	hvar	al-	da-	för	det
det	en-	ske	pe-	sa	för	drig	gog

F. M. C.

- 4) Hvaråt din näsa rynkas lätt.
- 5) Ett feminin af Slejpnars ätt.
- 6) Hvar sparas sista skvätten?
- 7) En flod, som sydlandskt landskap
skär.
- 8) Ett mål som oupphunnet är.
S. L.

Apokóp.

- 1.
- 1—5) Namn.
- 1—4) Högtid.
- 1—3) Hvad tiggarn icke är.

- 2.
- 1—5) Någonting heligt.
- 1—4) Ett verb.
- 1—3) Ett substantiv.
- 1—2) Ett husdjur.
- 1) En bokstaf.

Calle C.

Lösningar.

Charaden: Vintersolstånd.

Anagrammet: Tafla, fatal, flata, aflat.

Aritmogryfen: Abderiter — kung Orre. Aritmetik, ablativus, födoämnen, undergång, efterkraft, minoritet, kyrkostöt, propeller, epåletter.

Vokalförändringsgåtan: Rus, ras, ros, res, ris, rös.

Sifferlogogryfen: Backstuga, suck, tak, ack, kust, saga, ask, bugt, bas.

Ifyllningsgåtan: 1) Plogbill, 2) oligarki, 3) Rabelais, 4) Tiberius, 5) undsätta, 6) garderob, 7) Alemtejo, 8) Limousin. Portugal — Lissabon.

Triangelaritmogryfen: 1) Husar, 2) Ural, 3) sal, 4) al, 5) r.

Bokstafsgåtan: 1) Borgholm — Gottland, 1) Batong, 2) Ohio, 3) retort, 4) gast, 5) Händel, 6) Odessa, 7) lekman, 8) Marstrand.

HULTMANS Cacao & Chocolad

rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, O. J. Ask samt doktor Olof Moberg.